

Byggmaterialindustriernas svar om modernare byggregler

Byggmaterialindustrierna är en branschförening för Sveriges byggmaterialföretag och har cirka 1000 medlemmar som sysselsätter ca 60 000 personer. Vi utvecklar och levererar byggmateriallösningar. Valet av byggmaterial och materialets funktion anser vi är avgörande för ett hållbart byggande och Boverkets byggregler som ett mycket viktigt styrverktyg.

Bra med kommittén och våga ändra nu

Vi vill framhålla värdet av den översyn kommittén nu ska göra och tillfället att verkligen utforma byggreglerna till moderna, begripliga och användarvänliga, att verkligen ta tillfället i akt. Nedan följer materialindustrins gemensamma svar och våra branschorganisationer ger också sina separat, utifrån sin materialdisciplins område. Vissa svar tangerar så som frågorna tangerar varandra (t.ex. i 1 och 2)

1. Behövs ändringar av byggreglerna? Varför och vilka ändringar är viktiga att göra?

Följ byggprocessens steg och ge tillgång till erforderliga dokument

Ja, Boverkets byggregler behöver blir modernare. De behöver anpassas till dels byggprocessens steg och stödja den industriella processen och dels följa utvecklingen inom IT och digitaliseringsområdet. De dokument, regler och standarder etc. som hänvisas till i BBR, ska vara kopplade till processen och verktyget. (Inte så långt som till monteringsanvisningar utan mer övergripande dokument.)

Enklare struktur och tydliga exempel med bättre begriplighet

Strukturen ska vara enklare att hitta i, till exempel att kunna välja reglerna för en viss typ av byggnad och hitta vad som gäller för den och inte behöva läsa resten. (Generellt har BBR en betoning på bostäder men det är ju likväl lokaler och andra byggnader.)

Vi anser att de allmänna råden måste förtydligas. Det är bra att vi i Sverige kan uppfylla reglerna på olika sätt genom att visa att vi hur vi gör det och därmed främja

innovation. Men så som de allmänna råden är utformade idag uppfattas det enda rådet ibland som det enda sättet. Därför kan minst två sätt vara lämpliga att återge så förstår man bättre att det finns fler än ett sätt att uppfylla kravet.

Tydligare nomenklatur och begriplighet - Bör SKA bort

Det "allmänna rådet" innehåller ofta idag ordet "bör" i exemplet på utförande för att uppfylla en regel. Det misstolkas ibland till att man får lov att välja bort det. Ordvalet måste ersättas så att det blir tydligt.

2. Vilka eventuella förslag på enkla förbättringar av BBR och EKS har ni?

Tillgänglighet och uppdatering av nya byggtekniker

Förutom ovanstående svar på fråga 1 som också tar upp tillgänglighet till hänvisade dokument och skrifter är tillgängligheten till standarder förstås mycket viktig. Man måste kunna göra rätt enligt BBR utan att behöva köpa x antal standarder vilket bara de stora aktörerna i byggprocessen klarar resursmässigt. Det är svårt att hålla sig à jour i arbetet med harmoniserade standarder och i vissa fall saknas de.

BBR måste därför vara uppdaterade om nya byggtekniker och byggmaterial och Boverket kunna förstå och ta ställning till innehållet i standarderna som åberopas. Materialindustrin i Sverige är förstås en part för proaktiva konstruktionsregler och det får inte plötsligt komma en standard utifrån som kväver det arbetet.

3. Hur ser era behov ut gällande byggregler utifrån framtida boendeformer och digitalisering?

En utökad flexibilitet och inga detaljkrav

I regelverket bör man ha flexibilitet i hur man vill bo och leva i det som byggs och byggnaden, lokalen, huset i sig är det som reglerna ska ha fokus på. Byggnaden ska inte rasa, börja brinna eller ha dålig luft och därför är de tekniska egenskapskraven de som ska styras och vara lika oavsett boende/nyttjandeform.

Reglerna ska inte detaljstyra inredning eller annan "lös" utrustning, t.ex. hur många garderober ett hus ska ha eller hur lång en gardinstång bör vara. Det fixar marknaden. Nya boendeformer menar vi är just hur man väljer att vistas i och använda byggnaden.

4. Om vi gör om systemet för byggregler, hur ska det vara uppbyggt? Vilka regler ska beslutas på vilken nivå? Ska hänvisningar göras till standarder – hur? Vilka områden är så viktiga att staten behöver reglera dem? Vem/vilka är målgruppen för BBR och vilken kunskapsnivå ska de förväntas ha?

Tekniska egenskapskrav ska regleras och standarderna vara tillgängliga för alla

Vi anser att man ska hänvisa till standarder. Vi anser vidare att alla tekniska egenskapskrav ska regleras och de standarder man behöver hänvisa till ska vara tillgängliga för alla i byggprocessen. Staten måste bättre ta ansvar för, finna och finansiera de viktigaste standarderna inom områdena kring hälsa, säkerhet och egenskapskraven samt för att akademien, experterna och professorer från Sverige kan närvara vid möten.

Målgruppen för BBR är alla i byggprocessen och man måste därför se till att standarderna är tillgängliga på det sätt som behövs för de olika nivåerna eller så att ansvariga beslutsfattare i byggprocessen lätt kan förklara för de som ska utföra arbetet i byggnaden.

Vi förordar att vi inte ska ha kommunala särkrav. Det är viktigt att man ska kunna bygga en byggnad på en geografisk plats och om man till exempel har certifierade husproducenter behöver inte kommunerna ägna tid och resurser till att kontrollera centrala krav igen och igen. Estetiska särkrav ska förstås finnas.

5. Hur fungerar tillämpningen av byggreglerna? Hur säkerställs kvalitén?

Byggreglerna behöver krav på utförande OCH uppföljning

BBR behöver stödja en effektivare process för utförande och uppföljning. Byggnadsinspektörerna spelade/spelar en viktig roll som kvalitetsgranskare och de utgjorde också en erfarenhetsbank. Här kan moderna regler utformas på ett sådant sätt att de stödjer utformningen, det vill säga är tydliga i skullkraven och exemplifieringen och dessutom stödjer tolkningen; hur de ska följas upp.

Moderna byggregler ska modernt verktyg och en app för smartphones och Ipads etc. kan stödja uppföljning och visa hur det blev (kamera) men också hur det resultatet ska se ut, innehålla checklistor med mera.

6. Vilka eventuella hinder ser ni för etablering och tillväxt inom byggsektorn på grund av kombinationen byggreglernas funktionskrav och hänvisningar till standarder? Vilka personer/organisationer kan hjälpa oss att beskriva, kartlägga och analysera eventuella hinder?

Tag hjälp av undersökningsproffs att intervjua utförandeproffs

Funktionskraven kan hämma effektivisering om de inte är otydliga och därmed tolkas olika. Standarderna ska som sagts i tidigare svar ovan finnas tillgängliga för alla som

behöver begripa dem. Det är också de som använder byggreglerna som ska intervjuas och det föreslår vi att ett utomstående undersökningsföretag som Industrifakta gör åt Boverket. Kvantitativt via enkäter och kvalitativt med djupintervjuer av utförare och kanske inte branschföreningsrepresentanter som har en mer övergripande kunskap. Däremot är organisationerna ofta representanter i tekniska kommittéer och kan bidra med kunskap om effektivisering i standardarbetet samt utgöra källa till vem, vilka som behöver finnas med från akademi, för saketertis etc.

7. Hur ser ni på Sveriges och branschens deltagande i standardiseringsorgan på internationell och EU nivå (ISO/TC och CEN/TC) på byggområdet? Behöver medverkan underlättas och i så fall hur?

Finansieringen av SIS är en central fråga

Standarderna ska harmonieras på EU-nivå och medverkan kan underlättas via att staten tar ett större ansvar och Boverket är mer strategiskt ansvariga för såväl finansiering som proaktiva för innehåll. Byggsektorn, staten och SIS behöver att någon tydliggör gränserna där emellan, ser till att akademien kommer med i EU-sammanhang för Sveriges räkning så att vår expertis finns med likväl som Tysklands och andra tongivande EU-länder samt att finansieringen av SIS ses över.

8. Är detta de centrala frågeställningarna eller är det något ni saknar?

Digitaliseringsstrategi, eBVD och konsumentperspektivet

Byggmaterialindustrierna anser att de moderna byggreglerna måste anpassas till digitaliseringsstrategin och att konsumentperspektivet, hur vi vill bo, leva och andas ska in i processen och perspektivet innefattar IT/digitalisering/BIM/IoT samt hur vi säkerställer att materialet som byggs in i husen tas om hand och motsvarar funktionskraven.

En källa till materialindustrins kunskap och materialens innehåll är eBVD med samhällsbyggnadssektorns gemensamma format av byggvarudeklarationen. eBVD är en unik dokumentationsbas internationellt sett. Vi anser också att BBR ska ta hänsyn till hela byggprocessen och vilka handlingar som ska återfinnas var. Kontraktshandlingar och underlag ska vara del i den digitala modellen.

Lycka till och på återhörande framöver. Vi ställer oss förstås positiva till att ingå i de kommande expertgrupperna i utvecklingsarbetet.

Frågor med anledning av dessa synpunkter kan ställas till Anneli Kouthoofd, vd Byggmaterialindustrierna, anneli@byggmaterialindustrierna.se, 070 – 379 84 22.